

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Io. Rvdolph. Engav Ivrivm D. & P.P.O. In Academia Ienensi
Elementa Ivris Criminalis Germanico-Carolini**

Engau, Johann Rudolph

Jenae, MDCCXLVIII.

VD18 12413879

Tit. XXVII. De Homicidio Illivsque Crimine Etc.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10011

TIT. XXVII.

DE

HOMICIDIO ILLIVSQUE
CRIMINE ETC.

MEMBRUM I.

DE

HOMICIDIO IN GENERE.

§. CCCXXIV.

Homicidium est factum, quo hominis
anima diuellitur a corpore.

§. CCCXXV.

Vnde hæc fluunt axiomata :

- I. In hominem committitur homicidium.
- II. Qui mortem homini attulit, homicida est.

§. CCCXXVI.

Ex primo axioma (S. pr. 1.) non abs re infero, (1) in monstrum *k*) & hominem mortuum *l*) nullum committi homicidium; (2) sexum, ætatem, conditionem, religionem aut statum hominis qui occiditur, nihil quicquam addere aut detrudere homicidio *m*). Itaque homicidium committi potest (a) tam in christianos quam Iudæos *n*), aliosque infideles, (b) in libe-

k) BERGER *Elect. Iur.*
Cr. p. l. p. 97. VISCHER
c. l. p. 498.

l) VISCHER *c. l. p. 497.*
m) *Id. c. l. p. 492.*
n) *I. P. S. III, 7.*

in liberos & proprios homines *o*), (c) in
fanos & agonizantes *p*), (d) in inimicos
& amicos interuenientes, (e) masculos
& feminas, (f) natos & nascituros, dum-
modo hi iam formati sint ac uitales *q*);
& denique (g) in omnibus numeris cor-
pore perfectos non magis quam in eos, in
quibus formandis natura aliquantulum,
ampliando aut imminuendo membrorum
numerum, aberrauit *r*).

§. CCCXXVII.

caedem fe-
cit

Fallor aut ex secundo axiomate (§. CCCXXV.) intelligere potes, reum ho-
miciidii esse, (1) qui *tenuit gladium*, in
quem irrupit atque semetipse exanimauit
alius (§. XXXIV, 7.) *s*); (2) qui, ut inno-
cens plecteretur capite, fecit falso *testi-
monio*; (3) qui *fatum* in utero iam for-
matum & uitalem disturbauit, & quò
minus ederetur uiuus, impediuit, aut
(4) editum priuauit uita, dum illum *ex-
posuit* loco solitario et hyemis tem-
pore (§. eod.), aut (5) *uiuum sepe-
liuit t*); (6) nutrix, quæ mammas dene-
gauit, & hinc mortem attulit infanti;
(7) qui

- o*) BERGER c. l. p. §. 15. *Amsels d. de ho-
mine innocente non occi-
dendo. §. 4.*
p) CARPZOV *pr. crim.* §. 4.
q. 17. nr. 26. *s*) BERGER c. l. p. II.
q) C. C. C. art. 133. *obs. 99*
r) WILLENBERG d. *t*) IOACHIMI d. de
de licita innocent. caede *uiuisepultura.*

(7) qui aliquem in aquis suffocavit, aut
(8) uulnere perire fecit.

§. CCCXXVIII.

Vnde, qui uulnus inflixit absolute le- u. c. infli-
thale i. e. quod nulla arte sanari potest (§. cto uulnere
CCCXIII.), aut illud, ex quo uulneratus
pro sua persona, uulnerati membri qua-
litate, atque loci & temporis circumstantia
non potuit sanus euadere u), homicida est.

§. CCCXXIX.

Quæ quum ita sint, ab homicidio te li-lethali
berare nequis, (1) probando hoc, quod
ex uulnere læsus sanari potuisset, si me-
dicus trepanationis aliorumque medio-
rum periculosorum gnarus adfuissest x),
aut emplastrum maturius, quod tamen fie-
ri non potuit, uulneri fuisset applicatum y);
attamen (2) probando illud, quod uel me-
dicus uulnus neglexerit, sicque alia sym-
ptomata, immo ipsam mortem, attule-
rit, uel uulneratus sibi nociua comederit,
aut alio modo regimen & diætam non
seruauerit.

§. CCCXXX.

Homicidæ sunt societate iuncti, qui Quæ sint il-
ut cædes committeretur (1) mandato (§. lius focii?
XXIV.)

u) BODINI d. de non art. 147. §. 1. n. 5.
requirenda letalitate uul- y) BERGER Elect.
nerum. Jurispr. Cr. p. 11. obs;
x) KRESS ad C. C. C. 101.

XXIV.) z) fecerunt, aut (2) *confilio* (§. XXV.) a); uel (3) eo, quod occisuro arma suppeditauerint, aut (4) armata manu adstiterint; uel etiam (5) hoc, quod literas homicidium mandantes tradiderint mandatario (§. XXVI.).

MEMBRUM II.

DE

CRIMINE HOMICIDII, IL-
LIVSQUE POENA.

§. CCCXXXI.

Criminis
homicidii

Crimen homicidii est caedes hominis (§. CCCXXIV.) dolo malo perpetrata (§. XXXI.).

§. CCCXXXII.

rei non
sunt, qui
caedem fe-
cerunt sine
dolo,

Quare (1) neque dolus sine caede, neque haec sine illo constituit crimen homicidii; (2) qui dolo malo inflixit uulnus, ex quo tamen mors non sequuta, *attentati* tantum criminis homicidii reus est; (3) in reis criminis homicidii uix esse possunt (a) bruta & (b) infantes, ubi hominis morti causam dederunt (§. XXXV.); (c) ii, qui tempore, quo in furorem, (d) melancholiam, (e) summam ebrietatem (§. XXXVI.), b), (f) al-

z) VISCHER c. l. pag. 529.

a) Schreiber d. de homicidiis §. 19. seq.

b) HOMBORG Resp. 349. RICHTER dec. I. nr. 171. & p. V. conf. 6. nr. 23.

(f) altum soporem (§. XXXV, 10.) c) uel
(g) iustissimam iram (§. XXXVII, 11.) sine
culpa acti, aut (h) ui, cui resisti uix po-
tuit, coacti (§. XXXIX, 3.), aut (i) ad
iustum superioris mortem, non nisi exe-
cutione mandati euitandam, comminan-
tis (§. eod. 1.) occiderunt d).

§. CCCXXXIII.

Homicida casualis, & sic extra crimen ^{casu,}
positus, habetur (§. XXXIV, 2.), qui in
re licita, licito loco, modo & tempore
uersatus aliquem cecidit e), utpote (a)
chirurgus, qui uenam alicui secans tem-
pore, quo accedit femina, quam a san-
guinis effusione abhorreere nescit, huius
uel morti uel abortui causam dedit; (b)
essedarius, sine cuius culpa euerfo curru
aliquis obritus est, (c) pulsator campanæ,
ex qua quod cecidit tintinnabulum, tran-
seuntem occidit &c. f).

§. CCCXXXIV.

Idem dicendum erit de iis, qui *lege*, ^{lege per-}
uel *permittente* uel *iubente*, cædem fece- ^{mittente}
runt, si uel maxime animum delinquendi ^{uel iuben-}
habuerint (§. XX, 1.). Itaque (a) *uari-* ^{te, aut}

Engau Ius Crimin. M *tus*

c) DAMHOVDER *pr.*
crim. c. 84. nr. 12.

e) C. C. C. art. 146.

d) Schreiber c. d. §.
20. seq.

f) VISCHER c. l. p.
536. Schreiber c. d.
§. 34.

tus uxorem, & (b) pater filiam flagrante adulterio deprehensam una cum adultero (§. CCIV, 1.) g), (c) miles hostem patriæ, aut (d) commilitonem, qui pugnare iussus in eo est, ut vexillum deferat b), (e) raptæ femine pater aut maritus raptorem in flagranti deprehensum (§. CCXLV.) impune cædere possunt. Sic quoque furem nocturnum (§. XCIV.) i), & diurnum, qui telo se defendit, telo necare potest læsus k).

§. CCCXXXV.

ut declinent
periculum
ex

Quia denique cædem ex defensione eaque necessaria ortam extra crimen ponunt leges, notes uelim, *defensionem* dici propulsationem periculi, quod sine iure in uitam, membra, honorem *, pudicitiam aut bona l) uel nostra uel familiae nostrae intenditur. *Necessaria* autem *defensio* dicitur actus, qui solus periculum propulsare potest ** m).

* Quam uarie sentiant Dd., uerba C. C. art. 138. Ehr und guten Leumuth explicantes, nos docent

g) C. C. C. art. 142. k) OBRECHT de defenf. necess. c. VIII. nr. art. 22. Reuter = Best. 28. seq. Müllh. stat. lib. art. 61 V. art 13.
i) BALVZ. Capit. R. Franc. Tom. I. f. 117. C. l) C. C. art. 150.
C. art 150. KRESS ad m) HOMFELDT ne- eund. §. 4. cessitas exlex c. 4.

cent KRESS ad C. C. C. art. 140. not. 2. BOEHMER
Elem. Jurispr. Crim. sect. II, §. 208.

* Defensionem, quæ necessaria non est, *moderamen tutele*, & eam, quæ necessaria, *moderament inculpatæ tutele* cum SALMONIO uocat CARPZOV pr. crim. qu. 28. nr. 16. seq. sine iure propterea culpatus a MAVRITIO tr. de duellis §. 21.

§. CCCXXXVI.

Vnde has regulas deducere licebit:

- I. Non datur defensio, ubi nulla adest offensio.
- II. Vbi offensio iusta, iniusta erit defensio.
- III. Ea defensio, quæ sola læsionem iniustam propulsare potest, moderata seu necessaria dicitur.

§. CCCXXXVII.

Quandoquidem non datur defensio, ubi ^{offensione} cessat offensio (§. pr. 1.), intelligere potes, neminem sub defensionis pallio uim inferre posse (1) alii, quam a quo offensus est, aut (2) aggressori, quem ab offensione plane desistentem fugere ⁿ), uel ad extraneos actus conuolare uidit ^o).

§. CCCXXXVIII.

Regula secunda (§. CCCXXXVI, 2.) iniusta im-
M 2 docet minens,

n) KRESS ad C. C. uitæ defens. fauore § 23.
art. 150. KRESS ad art. 142. §. 20.

o) MAVRITIUS de not. 2.

docet, eos (1) qui a *ui iusta* (a) magistratus punientis, (b) mariti iniuriam sibi adulterio flagrante illatam uindicantis, (c) domini pignorantis &c. aut (2) a *moderata p)* eorum, quorum potestati uel praeceptis subsunt, *castigatione*, aut (3) a *uiolenta defensione* illius, quem ipsi ad summam iram prouocarunt *q)*, se defendentes caedem faciunt, accusari posse criminis homicidii.

§. CCCXXXIX.

quodque
alio modo
pulsari non
potuit.

Ex tertia regula (§. CCCXXXVI, 3.) consequitur, ut, licet dolo, non tamen culpa careant (1) qui uiam, periculum sibi imminens propellendi leniorem, eligere, & (2) praesens iudicis * aliorumue auxilium implorare, (3) occasionem sine ullo uitae, corporis & honoris periculo discedendi ** arripere *r)* &c. nolentes, sibi ipsi ius dixerunt uiolenter.

- * Priscis temporibus, quibus uel plane nulla, uel non satis bene constituta erant iudicia, maiores nostri armis, bellis & duellis se suaque tuebantur, & caedes aliaque facinora mutuis caedibus & infesta ui ulciscabantur (§. CCCXIX.) MAVRITIVS

p) R I E M E R I d. de crim. q. 29. nr. 42.
necessar. defens. §. 23. *r)* C. C. C. art. 140.
 Diss. OBRECHT tr. de §. I. MAVRITIVS de
necess. defens. c. VI. nr. *uitae defens. fauore* §. 21
 17 seq. Diss. OBRECHT c. tr. c
q) CARPZOV. pr. X. n. 10. seq.

RITIVS de duell. §. 18. Hodie uero offensus
offensori tunc demum uim inferre potest, ubi
uel omni iudicis copia destituitur, uel hunc sine
certo periculo expectare nequit.

* Fugam, medium ignominiosum nec certi euen-
tus, capessere nemo cogitur. KR ESS ad a.
140. * 2.

§. CCCXL.

Nec minus inde colligere licebit (1)
armatum & quandoque *inermem* s) ag-
gressorem, immo *feminam*, quæ uim
masculo infert t), occidi posse; (2) of-
fensionem respondere debere defensionem,
sicque (3) ob *uerba minitantia* *, quæ sim-
plicia sunt, quorumque executio iuste
non metuenda u), non dari locum oc-
cisioni; (4) uix esse, cur (a) defensor te-
neatur *iisdem armis* uti, quibus offensor x),
aut (b) *primum expectare ictum* y);

* An quis ab alapa se defendere queat gladio, su-
pra (§. CCCXII.) disputauimus, & ante nos dis-
quisiuerunt DAMHOVDER *pr. crim. c. 79. n. 1.*
TILESIVS *d. de homicidio ob alapam.* CRELL.
d. de iure man. c. 2 §. 57. RIEMER *de necess.*
defens. th. 24. OBRECHT *c. tr. c. XIII. nr.*
9. seq.

M 3 §. CCCXLI.

s) MAVRITIVS *tr. de duell. §. 26.* x) Mühlpsfort *c. d. th. 12.* c) MAVRITIVS *c. tr. §. 22.*
t) C. C. a. 144. y) C. C. a. 140. §. 2. OBRECHT *c. tr. c. XL nr. 10. seq.*
u) MULLERI *d. de uerb. minitant. c. 3. th. 3. seq.* Mühlpsfort *d. de legit. defens. th. 2. a)*

Quinam
criminis
homicidii
rei

§. CCCXLI.

Quia crimen homicidii est cædes hominis dolo malo perpetrata (§. CCCXXXI): nemo dubitabit, quin rei criminis homicidii sint (1) qui ebrietatem quæsiuerunt, ut eo audaciores essent ad committendum homicidium postea secutum (§. XLI, 1. XIX, 2.), (2) qui Caium, non necessitate urgente, sed dolo malo occisurus occidit Mæuium (§. XXXVIII, 2); (3) qui ipse causa fuit doloris summi, quo durante commisit homicidium.

§. CCCXLII.

Sic quoque (4) uoluntarius auctor illiciti facti, unde cædes hominis necessario secuta, reus est criminis homicidii (§. XXXIV, 7.) a). En causam (a) cur Dd. *animum occidendi* distinguant in *directum & indirectum b)**, atque (b) iura homicidam habeant (a) eum, qui aliquem uulneraturus occidit c), (β) medicum, qui spe maioris lucri ægroti uires pharmacis suis debilitaturus uitam ei penitus eripuit d)

* Hic ex *instrumento lethifero*; quo quis usus est, col-

- z) STRVV *obs. crim.* 320. BERGER *Elect.*
c. VIII. *obs.* 4. KRESS *iur. Crim.* p. 81.
ad art. 145. §. 2. c) L. *Wisig.* VI, 5, 6.
a) LEYSER *spec.* 603. STRVV *obs. crim.* VIII,
26. p. 63.
b) HOMBORG R. d) C. C. art. 134. §. 3.

fati *l*) (§. LII, 1.) mortem alicui attulerunt, speciatim (a) qui transfiliuerunt metas moderaminis inculpatæ tutelæ (§. CCCXXXVII. seq.) *m*), (b) maritus, qui adulterum aut raptorem in flagrante non deprehensum occidit (§. CCIV, 2. CCXLV. *n*) &c. (4) qui canem saxi petens prætereuntem interfecit; (5) qui telum, quo usus est, ex probabili causa non habuit letiferum; (6) qui non satis custodiuit bestiam, quam ad lædendum pronam cognouit, atque illius feritate postea homo periit *o*); (7) qui curru, quem culpa euertit, aliquem obtruit *p*).

§. CCCXLV.

Pœna de
iure anti-
quo, &

Crimen homicidii maiores nostri *ab initio* uindicarunt nulla, *post* pecuniaria pœna*, quæ pro diuersitate homicidarum, hominum occisorum, loci, modi occidendi, aliarumque circumstantiarum, erat uaria *q*). Quam qui soluere non

- l*) I. P. Suen. c. 212. Stat. lib. V. art. 19.
ed. SCHANNAT. C. p) C. C. art. 218. ibi-
C. art. 134. BERGER que interpretes.
c. l. p. II. obs. 120. q) L. Baiuu. tit. III.
m) C. C. art. 142. Anglion, 1, 1. Frif. I, 1.
HOMBORG Resp. 156. Saxon. II, 1. 3. 4. Lon-
n) LEYSERI d. de gob. 1, 3. 9. 11. L. Sal.
marito iusto adult. pu- XXVIII. XXXVIII.
nit. nr. 5. 6. XLIV. seq. L. Ripuar.
o) I. P. S. II, 62. C. VII. seq. L. Alam.
C. art. 136. Mülhâuf. LXVIII.

non poterat, post legem de *chrenecrundar*) a Childeberto sublatam s), ad illius caput omnem causam pertinuisse legitimum t). Denique cædem hominis capitalem esse uoluerunt Reges Carolingici u), mores mediæ æui x) atque Fridericus Imp. y).

* Excipe tamen (1) *Wisigothos & Burgundiones*, quorum illi homicidas mox capite mox mulcta, hi uero, nisi cædes serui non regii facta, sanguine plectebant. *L. Wisig.* VI, 5. 6. 11. *L. Burgund.* II, 1. 3. 4. IX, 1. seq. X, 1. seq. (2) tuo modo *Saxones*, qui occisorem sacerdotis domini uel dominæ puniuerunt capite. *L. Sax.* II, 2. *Capit. Caroli M.* de part. *Sax.* §. 4. 12.

§. CCCXLVI.

Quæ licet ita contigerint, tamen cri- hodierno.
men homicidii hinc inde* pecuniaria
pœna lui potuit ad tempora usque Caro-
li V. z), qui illud ubique in Germania
capitale fecit a).

* Sic antiquiora statuta *Norica* iubent, homi-
cidas centum libris hallerorum & relegatione
M 5 decen-

r) *L. Sal.* tit. LXI, c. 114. ed. BERGER.
ibique ECCARDVS. y) LVDWIG. reliq.
s) decreto c. XVI. To. II. p. 193.
t) *L. Sal.* LXI, 3. z) HEINECCIUS
u) *Capitul.* VI. 1. 5. *Elem. I. G.* II, 26, §. 282,
39. VII, 183. seq.
x) *I. P. S.* II, 13. *Suen.* a) C. C. art. 137.

decennaria puniri. DANNREYTHER *Nem. Norica* p. 70. Eiusdem fere tenoris sunt statuta *Ilmensia* de A. 1350.

§. CCCXLVII.

Ex quibus
causis ea
exaspere-
tur,

Quæ pœna extrinsecus qualificatur (§. LXIII.) *b*) in eo (1) qui iterati homicidii factus est reus (§. LV, 5.); (2) qui eminentioris dignitatis hominem, *dominum*, magistrum, consanguineumve suum (§. eod. n. 3.), aut (3) *V. D. M.*, dum *sacra fecit*, aut (4) alium *in ecclesiam die feriato tendentem*, occidit (§. eod., 4.); (5) qui uel *impregnatam*, ne stuprum manifestetur, uel *complices delicti*, ne ueritas criminis innotescat, interfecit (§. eod. 6.) *c*), aut (6) in hominis, quem interemit, *cadauer seuiit d*).

§. CCCXLVIII.

cesset,

Omnis pœna CESSAT, ubi homicidium (1) *lege permittente* (§. CCCXXXIV), uel iubente, aut (2) in *infantia e*), *furore*, *melancholia &c.* (§. CCCXXXII, 3. XXXV. seq.), aut (3) *ad iussum principis* (§. CCCXXXI, 1.), aut (4) *ex necessitate*, seruatis limitibus (§. CCCXXXV. seq.) *f*) *
aut

b) KRESS ad eund. art. §. 2.

c) BERGER *El. Iur. Cr.* p. 98.

d) BEYER ad art. 137. pos 16.

e) I. P. *Suen.* c. 118.

f) C. C. C. art. 139.

aut (5) casu (§. CCCXXXIII.) g) commif-
sum est.

* Offensio sine iure facta ubi per testes, uel, his
deficientibus, per coniecturas C. C. a. 142 pro-
bata est, moderamen inculpatæ tutelæ præsumi-
tur usque dum iudex accusatorue probauerit ex-
cessum.

§. CCCXLIX.

MITIGATVR contra, quoties uel do mitigetur.
lo uel facto aliquid deest. Itaque homi-
cidii accusatus iure excipit (1) de cæde
nondum consummata (§. LXXXIX.) b),
(2) de morte non ex uulnere sed *culpa
medici* aliusue sequuta (§ CCCXXVIII. i),
(3) de cæde in *minorenni ætate* aut (4) ex
imprudencia k) aliaue culpa leuiori facta
(§. CCCXLIV.), (5) de *excessu* in mode-
ramine inculpatæ tutelæ, uel causæ uel
modi uel temporis intuitu commisso (§.
CCCXXXVII. seq.) l), (6) de usu *telæ*
*non letiferi**; neutiquam uero (7) de
ioco, si hic admodum illiberalis & illi-
citus esset, (8) de *errore* circa perso-
nam commisso (§. CCCXLI. 2.), aut de
eo, (9) quod nobilis m) sit uel cleri-
cus

g) C. C. art. 146.

l) CARPZOV. pr.

b) SCHROETER de
eo quod iustum est cir-
ca uulnera §. 68. seq.

crim. qu. 29. seq.

m) NOLTEN de no-

e) C. C. C. art. 147.

bilit. c. 15. nr. 4. seq.

k) WILHÄUS, Stat. lib.
V. art. 16.

MAVRITIVS de nobi-
lit. §. 41. seq.

cus *n*), (10) quod uolentem occiderit *o*), (11) quod cum occisi heredibus *transferit* (§. LXXXIV. γ) *p*); (12) quod *uulnerationem* tantum mandauerit (§. CCCXLIII, 6.) *q*).

* Hi pro uario gradu culpæ *mox* fustigationis perpetuæque relegationis *mox* relegationis temporariæ uel carceris diuturnioris pena adficiuntur, *mox* ad unum pluresue dies carceri includuntur, uel multa coercentur.

§. CCCL.

Homicidium in turba commissum.

Homicidio in turba commissio, uidentum: subito contigerit turba, an præuia conspiratione? *Hoc* casu omnes ordinaria *r*), *illo* autem (1) omnes, etiam auctores rixæ *s*)*, extraordinaria pœnat) persequitur Nemesis, si (2) exceperis uulneris lethalis auctorem, de quo satis constat. Quodsi (3) *plura uulnera*, quibus quis periit, sint *lethalia*, &, quis primum morti-

n) CARPZOV. c. 1. q. 2. MYLIUS *Corp. Const. March.* p. II. sect. 3. nr. 36.

o) Diff. KRESS ad art. 134. §. 4. * 2.

p) *Bad. L. R.* p. VII. tit. 16. §. 1.

q) Diff. CRVSIVS *ad ius statut. Mind.* p. 319.

r) C. C. art. 184. ibique KRESS §. 1.

s) BERGER *de auctore rixæ* §. 9. MATTHAEI *de crimin.* ad XLVIII, 4, 3

t) MULLERI d. *de homicidio a plur. commissio* sect. 2. §. 13. WERNHER p. IV. obs. 13. FARINACIVS *pr. crim.* qu. 92. nr. 34.

mortifere percusserit? incertum, omnes, qui unum ex lethalibus uulneribus inflixerunt **, plectuntur capite ***.

* Iure tamen Austriaco uitam perdit, qui rixæ auctor fuit. *Ord. Crim. Austr.* art. 64.

** Hoc admodum durum pronuntiant KRESS ad C. C. art. 148. §. 5. BEYER ad eund. pos. 23. seq. alique, nec, me quidem iudice, sine ratione. Contra uerbis articuli stricte inhærendum esse putant CARPZOV *pr. crim.* q. 25. nr. 30. STRYK *V. m. ff. h. §. 7.* & alii.

** Olim non nisi illum, quem fors nominauerat, uita priuabant Frisii. *L. Fris. tit. 14.*

MEMBRUM III.

DE WERGELDO.

§. CCCLI.

Wergeldum * est hominis perempti ** Wergel. æstimatio, ab occisore præstanda dum ei, qui iniuriam sibi omnium maxime cæde illatam uindicaturus est. Dicitur ab effectu *Cenegild, cynigild, cynebot, Sônisbot*, & a statu perempti iam æstimati hominis *Megbote, Maegbot, manbot, leudum, leudis*.

* Hoc olim differebat a *Widrigildo* (§. XC.). Postea uero, superhabita distincta pronuntiatione, hæc uocabula sunt confusa, & per uocabulum *Wergeldi* sæpe bruti interempti æstimatio significata est. Id quod intelligere potes ex *I. P. S. II, 40.* & pluribus te docent ECCARD ad *L. Sal. LV, 1.* MEINDERS *de iudiciis centen. c. 6.*

** Wergel.

** Wergeldum ob inflicta uulnera olim solui debi-
tum I. P. S. II, 16. hodie in Sax. El. cessat ui
const. 42. p. IV. CARPZOV *pr. crim.* q. 34. nr.
40. seq.

§. CCCLII.

cui

Vnde (1) wergeldum liberi hominis
petunt *agnati u)* cædem uindicaturi *x)*,
proprii uero *dominus*; (2) ubi non pro-
ximus sed remotus agnatorum uindicat
cædem, huic non illi wergeldum debe-
tur; (3) alius wergeldum petere, alius
hereditatem adire potest, sicque (4) ex
petitione wergeldi non constat de here-
ditatis aditione *y)*.

§. CCCLIII.

Agnatis deficientibus*, hodie wergel-
dum cedit *cognatis*, imo *feminis z)*, si ne-
cem uindicare intenderint *a)*; nunquam
tamen *magistratui b)*.

* Quandoque cognati una cum agnatis eiusdem gra-
dus ad cædem uindicandam, sicque ad wergel-
dum petendum, admissi sunt CARPZOV *pr. crim.*
q. 34. nr. 59.

§. CCCLIV.

u) SPEELMANN *a)* IDEM p. IV. *const.*
glossar. u. *faida.* II. *def.* 8. 9. ZOBEL p.
x) I. P. S. II, 14. III, IV. *diff.* 32.
42. WEHNER U.
Wanngeld. *b)* Diss. KAYSER
y) PFEIL. *consil.* 23. *pr. crim.* p. m. 178. seq.
z) CARPZOV, *dec.* CARPZOV *pr. crim.*
296. nr. 38. seq. q. 34.

§. CCCLIV.

Wergeldum debent, (1) non dolosi aut a quo, casualis c), sed *culposi homicidii reus* * d), utpote (a) qui limites moderaminis inculpatæ tutelæ transfiliuit &c. e) (§. CCCXLIV.) (b) maritus, qui uxorem suam adulteram, quam in flagranti crimine non deprehendit, occidit f), (c) qui sine causa aluit nocivum animal, quo homo interfectus est g); (2) culposi homicidarum focii, & quidem ita, ut unius solutio uix liberet reliquos h).

* Illum, qui pœnam corporalem sustinuit, *const. el. II. p. IV.* eum uero, cui pœnam corporalem remisit principis gratia, praxis a wergeldo solvendo uult esse liberum. MARTINI *ad O. P. S. tit. 36. §. I. nr. 60. seq.*

§. CCCLV.

Quantitas wergeldi (1) olim fuit uaria quantum pro uarietate natiuitatis, conditionis & status personarum occisarum i); *hodie* uero ea, nulla dignitatis ratione habita, XX. imperia-

- c) CARPZ. *pr. crim.* 95. nr. 18. seq.
 qu. 27. nr. 53. RICHTER
 dec. 2. BERGER p. II. g) THOMAE *de noxa animal. c. 9.*
 obl. 109. b) GRANTZ *def. in quis. c. 6. m. 1. p. 13. nr. 12.*
 d) I. P. S. II, 38. 65. CARPZOV *pr. crim.* q. 34. nr. 32. seq.
 e) MAVRITIVS O- pusc. p. 926. BERLICH
 p. IV. *concl.* 18. nr. 34. i) L. Sax. II, 1. 3. 4. *Fris. tit. 15. Alemann. tit. 68. I. P. S. II, 16. III, 45.*
 seq.
 f) CARPZOV *decif.*

imperialibus absoluitur *k*); (2) sicut olim *l*),
ita hodie, quod ad dimidiam tantum par-
tem debetur, si femina occisa.

§. CCCLVI.

quem in fi-
nem debeat-
tur?

Wergeldi *solutione* ciuile sistitur iudi-
cium, olim uero impediabatur, quo mi-
nus susciperentur inimicitiae occisi patris
& propinqui *. Quandoque agnati par-
tem wergeldi iuebant esse solatio occisi
animae *m*).

* Interim tamen per annum reo non licebat cum
agnatis occisi conuersari, ne odium ex caede na-
tum, wergeldo sopitum, recrudesceret. *KRESS*
comment ad C. C. art. 137. §. 2. n. 2. p. m. 450.
Quae forsitan causa, cur homicidam per annum ab
urbe abesse iubeant aliqua statuta, utpote *Franco-*
furtensia, teste *SENCKENBERGIO sel. iur. &*
bist. To. I. p. 6. atque *Ilmensia*, quod obserua-
uit *SCHILTER. exerc. 49. §. 17.*

TIT. XXVIII.

DE LATROCINIO.

§. CCCLVII.

Latrocinii

Latrocinium * est caedes hominis animo
lucranda facta.

* Latrocinia, prout extra aut intra cuiusque ci-
uitatis fines facta erant, uel ignominiam adferre
uide-

k) *CARPZOV q. 34. WEHNER obs. pr.*
nr. 24. seq. Wehrgeld.

m) *LVNIG spicil.*
l) *I. P. S. III, 45. eccl. contin. 2. p. 307.*